

Japan-pileurt (*Fallopia japonica*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Fallopia japonica*

Synonymer: *Polygonum cuspidatum*, *Reynoutria japonica*, *Polygonum japonicum*, *Polygonum compactum*, *Polygonum cuspidatum*, *Polygonum zuccarinii*, *Polygonum reynoutria*, *Pleuropterus cuspidatus*, *Tiniaria cuspidata*, *Polygonum sieboldii*, *Polygonum confertum*, *Pleuropterus zuccarinii*, *Reynoutria yabeana*, *Reynoutria uzensis*, *Reynoutria japonica* var. *uzensis*, *Reynoutria hastata* og *Tiniaria japonica*

Kaldenavn: Japan-pileurt, Japaner pileurt, Japan-boghvede

Beskrivelse: 1-3 meter høj staude der danner tætte bestande med ca. 80 skud per kvadratmeter¹. Planten bliver generelt højere i introducerede lande end i Japan². Stænglerne er robuste, hule som bambus, rødplettede (ofte røde i toppen) og har en mørkorange kerne med en gul ring udenom^{3,4}. Det kan den kendes på om efteråret, når bladene er visnet og stænglerne er det eneste tilbage. Bladene er 5-12 x 5-8 cm. og sidder spredt². De er helrandede, ægformede og har et læderagtigt udseende. Oversiden er stærkt grøn, mens undersiden er lysere grøn. Rødderne kan gå omkring 2 meter ned i jorden, og være op til 15 meter lange. Blomsterne dannes i aks, og er små og hvide. Frøene er små (2-4 mm lange) skinnende trekantede nødder med vinger^{2,5}.

Forvekslingsmuligheder

Kæmpe-pileurt (*Fallopia Sachalinensis*). Højere plante med længere (ca. 15-30 cm) blade³. Kæmpe-pileurt har hjerteformet bladbasis, mens Japan-pileurt har en retvinklet bladbasis. Bladenes midtribbe er desuden ofte rødlig modsat Japan-pileurt der har lys grøn midtribbe. Derudover findes der hybrider mellem Japan-pileurt og Kæmpe-pileurt.

Spredningsvej og udbredelse

Japan pileurt kom til Danmark omkring år 1844 som prydblade til havebrug, og er primært sluppet ud i naturen via have- og jordaffald. Derfor findes den også primært i tilknytning til bebyggede områder¹⁵. Den spredes også via vandløb⁷ og findes især langs transportveje¹⁵. Planten er under spredning og er almindelig i hele landet^{1,6}, dog er den mindre hyppig i det nordlige Vendsyssel, i Thy og på øerne¹⁵.

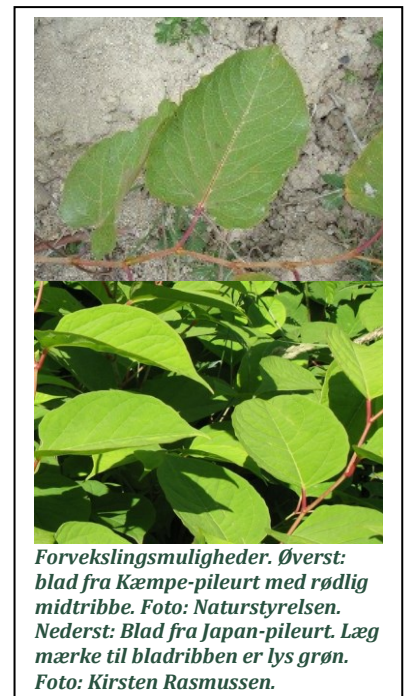
Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til ingen/lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj påvirkning.

Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
2	3	3	3	2	1	11	14

Japanisk pileurt. Foto:
Miljøstyrelsen

Forvekslingsmuligheder. Øverst:
blad fra Kæmpe-pileurt med rødlig
midtribbe. Foto: Naturstyrelsen.
Nederst: Blad fra Japan-pileurt. Læg
mærke til bladribben er lys grøn.
Foto: Kirsten Rasmussen.

Spredningspotentiale: 2 (middel). I Danmark findes der indtil videre kun hunplanter. Der er ikke fundet levedygtige pollen, men planten kan hybridisere med Kæmpe-Pileurt og danne spiredygtige frø¹. Hybriden kan dog endnu ikke selv producere spiredygtige frø. Japan pileurt har kraftig vegetativ formering via rod- og bladstængler. En jordstængel på blot 1 cm eller et stykke bladstængel kan danne en ny plante¹. Den breder sig hurtigt, og kan på ét år sætte op til 7 meter lange rodudløbere. Den kan på den måde komme til at dominere meget store arealer. Det vides ikke om den på sigt kan udvikle spiredygtige frø.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 3 (høj).

Japan-pileurt vokser i natur af lav til middel bevaringsværdi. Den kan vokse stort set alle steder og tåler både tørke, skygge, høje temperaturer, lav pH, tungmetaller, saltpåvirkning og vind^{1,7}. Den trives dog bedst på lysåbne arealer og bebyggede områder¹⁵ og er almindelig på lossepladser for jord- og haveaffald, jernbanearealer, byggegrunde, langs vejkanter, levende hegn, vandkanter og skovbryn^{1,4}.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 3 (høj).

Japan-pileurt har stor indvirkning på hjemmehørende arter, idet den danner store skyggende monokulturer⁷. Når den først er etableret, er der så mørkt under planten, at ingen andre planter og kun ganske få dyr kan trives der^{1,3,4,7}. Den skaber barrierer for vilde dyr i landskabet, da bevoksningerne er helt uigennemtrængelige om sommeren og vanskelige at trænge igennem om vinteren selvom stænglerne da er døde⁸.

Påvirkning af økosystemer: 3 (høj).

Plante- og dyresamfund påvirkes af den reducerede lysmængde og planten har også allelokemiske egenskaber. Det betyder, at der hvor Japan-pileurt vokser, får jorden et større indhold af kalium og mangan⁹. Det er også vist at planten kan ændre sedimentering ved vandløb⁷.

Økonomiske effekter: 2 (middel).

Japan- pileurt anses i mange lande som umulig at udrydde pga. dens voldsomme vækst og omfattende rodnet. Den kan bekæmpes med optrækning, opgravning, slåning, græsning, sprøjtning og ved plantning af skygge træer/afdækning^{1,7,8,15,16}.

Dansk Økonomisk råd anslog i 2014, at Japan pileurt koster Danmark ca. 80 mio kr/årligt at bekæmpe¹⁰. Andre danske eksempler på bekæmpelse kendes fra Ringkøbing amt, hvor får har græsset på et areal med et 10 x 20 meter Japan-pileurte krat¹¹. Efter 2 år kunne man konstatere, at det ikke havde haft nogen effekt, da dyrene havde hverken spist krattet eller de nye skud. Lodsejeren klippede noget af krattet med håndkraft, men det havde heller ikke haft særlig effekt, da der blot kom nye skud¹¹. I Fredericia, Århus og Lyngby-Taarbæk bekæmpes planten og man opfordrer private til at registrere og slå/oprykke planterne^{12,13,14}.

I en engelsk undersøgelse nævnes en pris for opgravning på £23 (ca. 250 kr.) pr. m² svarende til 2,5 mio. kr. per hektar^{1,8}. I 2005 estimeredes det, at en udryddelse i England ville koste ca. 1,6 mia. £ svarende til 17 milliarder kr.^{7,8}. Der kendes også til eksempler på, at Japansk Pileurt har forårsaget ødelæggelse af bygningsfundamenter, da jordstænglerne er i stand til at trænge igennem både murværk, beton og asfalt. I byen Swansea i Wales har planten således gjort byggegrunde usælgelige og nedsat ejendomsværdien⁸. Tyskland estimerer, at der bruges 30 mio. euro bruges årligt på at bekæmpe og udbedre skader på vandveje, samt at årlig kontrol med blot 1 % af jernbanenettet vil

koste 2,4 mio.euro⁵. En anden beregning anslår, at skader på stenfundamenter koster Tyskland 3,5-10 mio. euro per år, og at der bruges 3,5-10 mio. euro per år til kontrol og 12,3 - 21,2 mio. euro til at stabilisere flodbredder⁷.

Langs vandløb kan Japan-pileurt medføre erosionsproblemer om vinteren, når overfladevand strømmer hen over bevoksningerne og transporterer den vegetationsløse jord ud i vandløbene. Planten forringer endvidere de landskabelige værdier, ved at gro lysåbne arealer til. Det hindrer oplevelsen af de åbne landskaber som f.eks. heder og enge, og skjuler landskabets former f.eks. vandløb og terrænspring⁸.

Japan pileurt bliver visse steder spist, og skulle smage henad rabarber og asparges. Derudover bruges den til medicin i Japan og Kina^{2,7} og planten skulle være god som føde til honningbier⁹.

Helbredseffekter: 1 (lav). Der er ingen negative helbredseffekter for mennesker⁷.

Total score = 14

kilder

- ¹ Care4nature <http://care4nature.dk/invasivearter/japansk.html> Besøgt 24/6/2015 IGN30
- ² CABI <http://www.cabi.org/isc/datasheet/23875> Besøgt 10/07/2015
- ³ Naturstyrelsen artsleksikon
<http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/artsleksikon/planter/froeplanter/blomsterplanter/japansk-pileurt/>
Besøgt 24/6/2015 IGN1737
- ⁴ Danmarks Naturfredningsforening <http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=36311> Besøgt 10/07/2015
- ⁵ ISSG <http://www.issg.org/database/species/ecology.asp?si=91&fr=1&sts=sss&lang=EN> Besøgt 24/6/2015
- ⁶ Fugleognatur_udbredelse <http://www.fugleognatur.dk/artintro.asp?ID=3743&dnavn=japan-Pileurt&latin=Fallopia%20japonica> Besøgt 10/07/2015 IGN1740
- ⁷ Alberternst, B. & Böhmer, H.J. (2011): NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – Fallopia japonica. – From: Online Database of the European Network on Invasive Alien Species – NOBANIS www.nobanis.org Date of access: 24/06/2015. IGN31
- ⁸ Nielsen, H. 2007. Forebyggelse og bekæmpelse af Invasive plantearter. Det Økologiske Råd:
http://naturstyrelsen.dk/media/nst/66755/invasive_plantearter.pdf IGN28
- ⁹ DAISIE http://www.europe-aliens.org/pdf/Fallopia_japonica.pdf Besøgt 29/06/2015 IGN1741
- ¹⁰ Det Økonomiske Råd. 2014. *Økonomi og miljø*. Kap. III. Baggrundsnotater
http://www.dors.dk/files/media/rapporter/2014/m14/baggrundsnotat_omk_invasive_arter.pdf
- ¹¹ Naturstyrelsen bekæmpelse
<http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/artsleksikon/planter/froeplanter/blomsterplanter/japansk-pileurt/ringkjoebingamtforsoegeratbekaempe/> Besøgt 25/6/2015 IGN29
- ¹² Fredericia bekæmpelse <http://www.fredericia.dk/Borger/Natur-miljo/Sider/Pileurt.aspx> Besøgt 25/6/2015
- ¹³ DN bekæmpelse <http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=36311> Besøgt 25/6/2015 IGN1743
- ¹⁴ Århus bekæmpelse <http://www.aarhus.dk/da/borger/natur-og-miljoe/Natur-og-landskab/Uoenskede-planter/Japan-Pileurt.aspx> Besøgt 25/6/2015 IGN1744
- ¹⁵ Videnblad 06.00-32
http://videntjenesten.ku.dk/park_og_landskab/landskabspleje_og_naturgenopretning/generelt/videnblad_06.00-32/ Besøgt 25/06/2015 IGN1745
- ¹⁶ Videnblad 06.00-33
http://videntjenesten.ku.dk/park_og_landskab/landskabspleje_og_naturgenopretning/generelt/videnblad_06.00-33/ Besøgt 25/06/2015 IGN1746